

ρ. 13

- 229 Απόξω ἀπὸ τὶς Πόρτες ἐφανῆκα,
230 τὴν Κυριακὴ ταχὺ ἐξημερωθῆκα.
Θωροῦν τα οἱ Παροικιῶτες καὶ ἐτρομάξα
καὶ διὰ βοηθὸ τὴν Παναγία ἐκράξα.
Σύρνουν φωνή, μαζώνονται οἱ ἀνθρώποι,
γεμώνουν τὰ στενά, πῆζουν οἱ τόποι.
235 Τρέμουσι ἀπὸ τὸ φόβο καὶ δειλιοῦσι,
τὰ κάτεργα ξανοίγουν καὶ μετροῦσι.
Καὶ ἀπῆτις ἀραδιάσαν καὶ εἶδασίν τα
καὶ σαράντα ἐπτὰ ἐμετρήσασίν τα,
ἐτότες τὸ λογίασα ὅσοι εἶχαν γνῶσι,
240 πὼς ἦρθεν ὁ πασαῖς νὰ τσι σκλαβώση.
Ἀρχίζουν οἱ γυναῖκες οἱ καημένες,
περιττοπλιάς οἱ Κρητικὲς οἱ ξένες,
νὰ κλαίσι, νὰ θρηνοῦνται τὴ σκλαβιάν τως,
τὴν κακορριζικιάν καὶ τὴν ξενιάν τως,
245 λέγοντας μοιρολόγια, ὅπου κἀνα
τσοῦ ἀνθρώπους μαῦρα δάκρυα καὶ ἐβγάνα.
Δὲν ξεύροντας εἰς τοῦτο πῶς νὰ διάξου,
τὰ ροῦχά ντως ᾿ς ποιὸν τόπο νὰ φυλάξου,
κλαίσι τὴν συμφορὰ τως καὶ τοὺς πόνους,
250 πού τσοῦ ἤξωσεν ἡ μοῖρα τόσους χρόνους
ρ. 14 ἀπὸ τσι Τούρκους νὰ ᾿χουσι τρομάρες,
καημοὺς καὶ πάθη, βάσανα καὶ ἀντάρεις.
Δὲν ξεύρου εἶντα νὰ ᾿ποῦν καὶ ποῦ νὰ δώσουν
ἀπὸ τὸ φόβο κεῖνο νὰ γλυτώσουν,
255 γιὰτι καμμιά δὲν εἶδασι βοήθεια
ἀπ᾿ ἄνθρωπον † γιὰ † μὰ τὴν ἀλήθεια·

- στοχάζονται στὸ μέσος τὴ μεγάλη
σύγχυσι, ὅπου γροικᾶτο πλιὰ παρ' ἄλλη
στὸ θλιβερὸ πού σκόρπα τὸ μαντᾶτο.
- 260 Καὶ ὅλοι τὸν νοῦν τως εἶχαν ἄνω κάτω,
φεύγου καὶ ἀ<μ>παντονάρου τὰ δικά τως,
σπίτια καὶ ροῦχα καὶ ὅλα τὰ καλά τως·
καὶ ἀπὸ τὸν φόβον ὅλοι ἐπαραδῶσαν
στὴν τόσην ταραχὴ, ὅπου τσι πλακῶσαν.
- 265 Τσι δέκα ἐννιά 'τον τότες τοῦ Μαΐου,
πρὶ δώσουν οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου,
πού 'δασιν τὴν ἀρμάδα οἱ Παροικιώτες
πὼς ἦτον μαζωμένη ὄξω <'ς> τὲς Πόρτες.
Ἄμ' ὁ πασαῖς μὲ πονηριὰ μεγάλη
- 270 ἔκανε πὼς μισσεύει ἀγάλη-γάλη
μὲ κόμπωμα νὰ μηδὲ φοβηθοῦσι
οἱ ἄνδρες, οἱ γυναῖκες νὰ σκιακτοῦσι.
Ἐπέρασε λοιπὸν καὶ ἀποκολώνει
στὸ Ἄϊ-Φωκὰ καὶ ὅλους τσι κομπώνει.
- p. 15
- 275 Δύο κάτεργα σπεδίρου, μπαίνου μέσα
καὶ ἄσπρη παντιέρα στὸ κατάρτι ἐστέσα.
Καὶ οἱ Χριστιανοὶ μὲ πόδια κουρασμένα,
μὲ ἰδρῶτες καὶ μὲ στήθια ματωμένα
τσι στράτες καὶ γκρεμνὰ ἐπερπατοῦσα
- 280 καὶ εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἀνάπλαγα ἐκρατοῦσα.
Ποιὸς ἀπ' τὸ φόβο, πού 'χε τοῦ θανάτου,
μηδὲ παιδιῶ ἐθυμᾶτο οὐδὲ πραγμάτου.
Μὲ κλάηματα οἱ γυναῖκες ἀποβγάνα

- 285 τσ' ἄνδρες τως καὶ πολὺ καημὸν ἐπιάνα.
 Ἐδέτσι τὰ παιδιὰ καὶ τσι ἀδελφούς τως,
 τὰ ἴγγνια τως καὶ τσι ἄλλους ἐδικούς τως
 μὲ λύπη, μὲ λακτάρια πλιὰ παρ' ἄλλη,
 σύγχυσι καὶ κακομοιριὰ μεγάλη.
 Ἀφήνω πᾶσα ἓνα νὰ λογιᾶση
- 290 –νὰ τὸ γροικῆση ποιὸς νὰ μὴ θαυμάση!–
 τὸ φόβο τὸν πολὺ, πού ἴχαν ἐτότες
 γιὰ τὴν ἀρμάδα ἐκεῖνοι οἱ Παροικιώτες.
 Δίδουν βουλήν νὰ πᾶ συναπαντήξου
 τὰ κάτεργα, τσι μπέηδες νὰ σμίξου,
 295 νὰ γνώσουν ὁ πασᾶς τως εἶντα θέλει
 γῆ ἀνὲ ζωὴ γῆ θάνατος τοὺς μέλλει.
 Καὶ τὸν Πρωτόδικο ἐτότες κρᾶζου
 τὸ Νικολό, καλὰ τὸν ὀρδινιάζου.
- p. 16 Σὰ γέροντας ὅπου ἴτονε τῆς χώρας,
 300 δίδουν του καὶ ἄλλο σύντροφο τῆς ὥρας.
 Γιαννάκι Βυτσαρᾶ τὸν ὀνομάζου
 καὶ τῆς κερὰ-Μαρίνας τότε κρᾶζου.
 Κινοῦσιν καὶ οἱ δύο συντροφιασμένοι,
 τὴ βάρκα πᾶ νὰ δοῦν, πού τσ' ἀνεμένει.
- 305 Μὰ αὐτεῖνοι ὥστὲ νὰ ὀρδινιαστοῦσι,
 εὐθὺς τὸν καπετάν-πασᾶ θωροῦσι
 καὶ ἤρχετο μέσα μὲ ὅλη τὴν ἀρμάδα,
 μὲ δυνατὴ καὶ μὲ φρικτὴ παλλάδα.
 Καὶ οἱ σάλπιγγες ἐπαίζαν καὶ ἐλαλοῦσαν
- 310 καὶ ἄλλα πολλὰ παιγνίδια ὅπου βαστοῦσαν.
 Καὶ μιὰν ἀναμιγῆ τόση ἐγροικᾶτο,
 ὅπου ἡ Παροικιά ὅλη ἐμουγκᾶτο.

Εμμανουήλ Κριαράς επιμ., *Λεηλασία της Παροικιάς Πάρου: κρητικόν ποίημα του 17ου αιώνας*, Τύποις Παρασκευά Λεώνη, Αθήνα 1938.